

*Лайс Л.
аспірант Київського національного
економічного університету
імені Вадима Гетьмана*

**АКАДЕМІЧНІ БІЗНЕС-ІНКУБАТОРИ, ЯК ФОРМИ
ІСНУВАННЯ АКАДЕМІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА
В УКРАЇНІ: ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ**

**ACADEMIC BUSINESS INCUBATOR AS A FORM OF
THE EXISTENCE OF ACADEMIC ENTREPRENEURSHIP
IN UKRAINE: ORGANIZATIONAL-LEGAL ASPECT**

Lays L.,
Postgraduate student
Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman

АНОТАЦІЯ. Стаття присвячена основним проблемам та перспективам запровадження такої форми академічного підприємництва як академічні бізнес-інкубатори. Досліджувалися можливості сучасного державно-правового забезпечення належним чином охопити проблему функціонування академічних бізнес-інкубаторів. Розкрито особливості та недоліки сучасного стану законодавчого забезпечення такої форми академічного підприємництва. Досліджені проблеми та шляхи їх вирішення в сфері створення належної правової бази для функціонування бізнес-інкубаторів на базі закладів вищої освіти. Проведено аналіз ролі таких закладів у створенні та забезпечення практичної діяльності бізнес-інкубаторів. Визначено економічний зміст діяльності академічних бізнес-інкубаторів. Простежена їх участь в процесі комерціалізації результатів інноваційної діяльності закладів вищої освіти.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: академічний бізнес-інкубатор, академічне підприємство, інноваційне підприємство, комерціалізація, інновації.

ABSTRACT. The thesis is devoted to the main problems and prospects of introducing academic business incubators as a form of academic entrepreneurship. It have been explored the possibilities of modern state-legal provision to adequately cover the problem of the academic business incubators functioning. The peculiarities and disadvantages of the current state of legal adjusting of this form of academic entrepreneurship were revealed. There were disclosed the problems and ways of their solution in the field of creation of the proper legal basis for the business incubators functioning on the basis of institutions of higher education. In the thesis the emphasis was placed on the relationship between the educational and economic

function of institutions of higher education. There were determined the peculiarities of practical realization of economic function within the framework of academic entrepreneurship. The necessity of introducing academic business incubators into the practice of functioning of modern domestic universities was proved. It was also made the analysis of the role of such institutions in the creation and provision of practical activity of business incubators. The economic content of the activity of academic business incubators was determined. It has been traced the participation of academic business incubators in the process of commercialization of the results of innovative activity of institutions of higher education.

KEY WORDS: academic business incubator, academic entrepreneurship, innovative entrepreneurship, commercialization, innovations.

Вступ. Сучасний розвиток сфери вищої освіти в Україні обумовлює необхідність розширення економічної функції закладів вищої освіти з метою підвищення рівня їх фінансової самостійності. Це забезпечить автономність таких закладів та зменшить рівень їх залежності від бюджетного фінансування з боку держави. А це в свою чергу є необхідною передумовою для підвищення рівня конкурентоспроможності таких закладів не лише на вітчизняному ринку освітніх послуг, але і на міжнародному рівні. Сучасні міжнародні глобалізаційні та інтеграційні тенденції висувають нові умови для існування таких закладів та ставлять перед ними нові виклики: забезпечення реального сектору економіки

В цьому контексті актуалізується питання розвитку окремих моделей академічного підприємництва, оскільки саме вони здатні забезпечити надходження додаткових фінансових ресурсів, а також стати необхідною ланкою. В системі трансферту технологій та обміну знаннями. Західний досвід функціонування закладів вищої освіти демонструє успішність існування академічних бізнес-інкубаторів, які стають прогресивним елементом системи ринкових відносин забезпечуючи одночасно поширення інновацій в національній економіці та залучення додаткових коштів для фінансування університетської освіти і науки. Саме тому, в умовах України необхідно вивчити можливості та імплементувати академічні бізнес-інкубатори як окрему форму академічного підприємництва.

Мета статті. Метою даної статті є вивчення організаційно-правового забезпечення функціонування академічних бізнес-інкубаторів в Україні в сучасних умовах вітчизняного законодавства.

Викладення основного змісту. Феномен академічних бізнес-інкубаторів отримав надзвичайне поширення в західних країнах. Існування такої мережевої структури на базі університетів дав

змогу розкритися новим формам підприємницької діяльності: start-up; spin-off тощо. Будь-яка реалізація інноваційного проекту на матеріально-технічній базі університету супроводжується його відповідними структурами, створеними спеціально для забезпечення реалізації підприємницької активності в студентському та професорсько-викладацькому середовищі. Фактично західні університети виконують функцію супроводу будь-якого підприємницького проекту, який полягає в створенні та подальшій комерціалізації інновації.

Саме комерційне використання та отримання прибутку є метою інноваційної діяльності в тому форматі та в тій якості, в якій вона відбувається на базі університету. Це означає, що знання, які накопичуються в процесі надання освітніх послуг та під час науково-дослідної діяльності університету є потенційним джерелом для генерування нових інноваційних продуктів і рішень. Це об'єктивно і цілком логічно, але якщо говорити про університетське середовище, то необхідно зауважити на тому, що першочерговим завданням та місією і студентів, і викладачів є як раз освітній процес та освіта загалом. Але університети в таких потенційних інноваціях вбачають джерело отримання додаткових фінансових надходжень за умови їх комерціалізації і подальшого продажу. Саме на це і націлена діяльність академічних бізнес-інкубаторів, які отримавши потенційний інноваційний проект, розвивають його до такої якості, за якої він капіталізується за максимальною вартістю. Капіталізація та комерціалізація результатів інноваційної діяльності забезпечують фінансові надходження до університету. І хоча такі надходження можуть відбуватися через бізнес-інкубатори, але в кінцевому результаті університети отримують частину прибутку від продажу інновацій у вигляді плати за використання суб'єктами академічного підприємництва матеріально-технічної бази університетів та їх інтелектуальні і людські ресурси.

Таким чином, академічні бізнес-інкубатори виступають дієвим інструментом підвищення фінансової самостійності закладів вищої освіти реалізуючи в собі зміст академічного підприємництва. Щодо України, то на нашу думку створення та активізація функціонування академічних бізнес інкубаторів на базі вітчизняних закладів вищої освіти є цілком прогресивним та необхідним кроком, який забезпечить розширення економічної функції останніх.

Однак аналізуючи законодавство України в сфері інноваційної діяльності, приходимо до висновку, що існуючі нормативно-

правові акти не акцентують увагу на функціонуванні бізнес-інкубаторів у академічному середовищі. Так, цілий ряд Законів України: «Про інноваційну діяльність», «Про пріоритетні напрямки інноваційної діяльності в Україні», «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків», «Про державне регулювання діяльності у сфері трансфер технологій» — регулюють загальний порядок здійснення інноваційної діяльності та механізми її державного регулювання. Разом з тим вказані вище закони не розкривають сутності бізнес-інкубаторів, не визначають їх термінологічно і тим більше не містять норм, присвячених академічним бізнес-інкубаторам.

Вперше бізнес-інкубатори, як елементи інноваційної підприємницької діяльності, згадуються в Законі України «Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні». Так, в ст. 8 визначається, що «Держава сприяє створенню молодіжних бізнес-центрів, бізнес-інкубаторів для реалізації програми підготовки молоді до підприємницької діяльності, надання інформаційних та консультативних послуг. З цією метою розробляється та реалізується система заходів підтримки підприємництва молоді, включаючи довгострокове пільгове кредитування, забезпечення виробничими приміщеннями, страхування комерційного ризику тощо» [10]. Відповідно до норм даного закону можна зробити висновок, що з самого початку бізнес-центри та бізнес-інкубатори розглядалися державою як спосіб активізації підприємницької активності громадян, а їх основне призначення спрямовувалося на інформаційне забезпечення та методичну допомогу майбутнім підприємцям. Лише на початку 2000-х рр. Кабінет Міністрів України приймає Наказ «Про сприяння створенню та діяльності бізнес-центрів та бізнес-інкубаторів» від 17.07.2001 № 289-р, який регулює та стимулює діяльність бізнес-інкубаторів, у тому числі за рахунок залучення таких організаційних формувань до НДДКР, що виконуються за кошти Державного бюджету України [11]. Цей наказ стає першим практичним інструментом державно-правового регулювання сфери академічного підприємництва. В ньому вперше чітко визначено, що подібні структури доцільно залучати до НДДКР разом із ВНЗ, що підпорядковувалися Міністерству освіти і науки України.

На думку А. Б. Немченко і Т. Б. Немченко «законодавчою базою для бізнес-інкубаторів та інноваційних центрів в частині інноваційної діяльності є Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 №40-IV, згідно з яким, бізнес-інкубатори можуть бути віднесені до категорії інноваційних підприємств,

якщо розробляють, виробляють, надають і реалізують інноваційні продукти і (або) продукцію чи послуги, обсяг яких у грошовому вимірі перевищує 70 відсотків його загального обсягу» [5, с. 38]. Разом з тим аналізуючи положення Закону України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» від 22.03.2012 № 4618-VI, можна прийти до висновку, що бізнес-інкубатори законодавець розглядає як елемент інфраструктурної підтримки малого бізнесу.

Так, відповідно до ст. 14 «інфраструктурою підтримки малого і середнього підприємництва є підприємства, установи та організації незалежно від форми власності, які провадять діяльність, спрямовану на розвиток суб'єктів малого і середнього підприємництва, їх інвестиційної та інноваційної активності, просування вироблених ними товарів (робіт, послуг), результатів інтелектуальної діяльності на внутрішній і зовнішній ринки» [9]. Відсилання, що міститься в даній нормі, до такої організаційної форми в якій можуть створюватися бізнес-інкубатори, як установи — цілком може означати, що заклади вищої освіти також можуть грати роль бізнес-інкубаторів. Але все ж на наш погляд не самостійно, а через свої структурні підрозділи або шляхом створення окремих організаційних форм.

Нам уявляється, що якщо створювати бізнес-інкубатори на базі вітчизняних університетів, то за умови сучасного законодавства про вищу освіту, важко буде ув'язати освітню місію закладів вищої освіти із суто ринковою діяльністю суб'єктів інноваційної інфраструктури. Але при цьому національне законодавство дає можливість університетам приймати рішення щодо розпорядження власним майном, яке може стати тим необхідним матеріальним базисом для функціонування бізнес-інкубаторів, організаційно-правова форма яких буде абсолютно традиційною а розумінні вітчизняного господарського законодавства, але діяльність цілком укладатиметься в розуміння такої прогресивної концепції як академічне підприємництво.

У зв'язку з цим звертає на себе увагу висновок, зроблений М.В. Жук і А.Н. Бородіною щодо того, що «інфраструктура інноваційної діяльності повинна передбачати швидкий доступ суб'єктів господарювання до результатів наукових досліджень і НДДКР» [3, с. 68]. На наш погляд такий доступ може забезпечуватися виключно за умови активної участі закладів вищої освіти в процесі підтримки і стимулювання інноваційної діяльності суб'єктів господарювання, аж до формування останніх навколо технологічних розробок самих університетів. Разом з тим, звер-

таючи увагу на результати досліджень Л. Д. Водянки та К. В. Горошовської, слід зазначити, що вчені під бізнес-інкубатором розуміють «організаційну інноваційну структуру, метою якої є формування сприятливих умов для стартового розвитку малих підприємств шляхом надання їм певного комплексу послуг і ресурсів» [2, с. 31-32]. Подібне визначення може співвідноситися із характером тих функцій, які виконують академічні бізнес-інкубатори, але воно не детермінує організаційно-правову форму та організаційну структуру останніх. На нашу думку, академічні бізнес-інкубатори повинні створюватися в цілковито визначеній на законодавчому рівні формі, а от характер їх діяльності та способи державного регулювання їх функціонування можуть варіюватися в залежності від завдань державної політики. Однак ми наголошуємо на тому, що жодних мережевих чи уявних структурних організацій академічні бізнес-інкубатори не повинні набувати. Це абсолютно самодостатні з точки зору ринкових відносин суб'єкти господарювання.

Однак чіткого закріплення поняття «бізнес-інкубатор» або «академічний бізнес-інкубатор» в національному законодавстві України немає. Іншими словами дані категорії існують з точки зору регулювання їх діяльності, але законодавець не формує чіткі характеристики таких структур. Прикладом може слугувати Закон України «Про інноваційну діяльність» в ст. 16 якого визначено, що бізнес-інкубатор – це форма інноваційного підприємства, а ст. 1 визначає, що обов'язковими відмінними рисами такого підприємства є: наявність інноваційного продукції в сукупності більш ніж 70% від валового обсягу всієї виробленої підприємством продукції [8]. Таке визначення означає, що бізнес-інкубатор — це суб'єкт комерційного господарювання, який основною метою має отримання прибутку.

Така характеристика унеможлиблює співвідношення бізнес-інкубатора із закладом вищої освіти, оскільки відповідно до ст. 65 Закону України «Про вищу освіту» такий заклад може надавати платні послуги фізичним і юридичним особам у сфері вищої освіти або пов'язаних з нею сферах за умови продовження здійснення освітнього процесу. Подібна логіка законодавця означає, що заклад вищої освіти основною своєю метою передбачає освіту, а будь-які супутні види діяльності відносяться скоріше до допоміжних функцій забезпечення матеріально-технічними ресурсами для досягнення освітньої місії.

У зв'язку з цим Т.В. Мамотова і О.М Гладка посилаючись на Постанову Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 р № 796

«Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності» указують, що такими видами діяльності, які підпадають під характеристику діяльності академічних бізнес-інкубаторів можуть бути:

– впровадження, виробництво і реалізація дослідної, промислової, наукової, науково-технічної, інноваційної продукції, техніки, обладнання, приладів і обладнання, виготовлених за власними технологіями;

– здійснення операцій, пов'язаних з трансфертом (передачею) технологій, розроблених за рахунок коштів державного бюджету [4; 7].

У свою чергу С.М. Серьогін зазначає, що «академічне бізнес-інкубаторство – одна з найактуальніших тематик останнього часу в сфері розвитку інноваційно-орієнтованої економіки та додаткових інструментів системи вищої освіти. Воно дозволяє подолати академічний розрив між вищою школою і практикою впровадження інновацій, виділити найбільш активних представників і дати їм плацдарм для здійснення найсміливіших ідей [1, с. 47-48]. Подібний підхід зумовлює той факт, що подібні структури не просто створюються на базі закладів вищої освіти, але є цільовими інструментами реалізації конкретних дослідницьких проєктів. Іншими словами академічний бізнес-інкубатор може функціонувати виключно в умовах, коли університет має певний потенціал для комерціалізації результатів своєї науково-дослідницької діяльності. Як мінімум повинні бути результати досліджень у вигляді нових технологій, інноваційних продуктів і т.д., які можуть бути доведені до стану кінцевого комерційного продукту і реалізовані на ринку інновацій.

У зв'язку з цим визначення, яке пропонується С.М. Серьогіним: «академічні інкубатори підприємництва — це структури, створені на громадських засадах в науково-освітніх установах за сприяння місцевої влади та іноземних організацій з метою підтримки розвитку малого підприємництва в регіоні», [1, с. 25], не розкриває повною мірою сутності процесів, що відбуваються в такому інкубаторі. Саме визначення позбавлене ідентифікації своєї приналежності до виключно освітньої системи.

Таким чином, викладене вище дає всі підстави стверджувати, що український законодавець досяг критичного розуміння необхідності регулювання академічного підприємництва, зокрема засобами інноваційно-правового забезпечення. Виходячи з цього,

вважаємо за доцільне доповнити частину першу статті 26 Закону України «Про вищу освіту» пунктами 3-1 і 6-1 такого змісту:

«3-1) для університетів, академій, інститутів – участь у забезпеченні економічного розвитку регіонів і держави шляхом створення і розвитку академічних бізнес-інкубаторів, які є структурним підрозділом закладу вищої освіти, створеного на матеріально-технічній базі останнього і які представляють собою організаційну форму з некомерційним характером господарювання, метою діяльності яких є формування сприятливих умов шляхом надання певного комплексу послуг і ресурсів суб'єктам господарювання та які комерціалізують результати науково-технічної та інноваційної діяльності закладів вищої освіти;

6-1) сприяння створенню умов для впровадження результатів науково-технічної та інноваційної діяльності закладів вищої освіти, в систему економічних відносин за допомогою академічних бізнес-інкубаторів».

Подібні зміни істотно підвищують спроможність установ академічної освіти до комерціалізації результатів їх наукової діяльності. Показово при цьому, що нормативно-правова основа під подібну форму і напрямок функціонування закладів вищої освіти майже сформована. Однак законодавству на сьогоднішній день не вистачає чіткості, а окремим різногалузевим нормативно-правовим актам – взаємозв'язку.

Подальший аналіз вітчизняного законодавства в сфері академічного підприємництва розкриває наступні аспекти його здійснення. Так, відповідно до ч 3 ст. 27 Закону України «Про вищу освіту» заклади вищої освіти можуть бути «засновником (співзасновником) інших юридичних осіб, які провадять свою діяльність відповідно до напрямів навчально-науково-виробничої, інноваційної діяльності закладу вищої освіти та/або забезпечують виконання його статутних завдань» [6]. Дана норма кореспондується з нормою, що міститься в ч 6 цієї ж статті щодо того, що «зклади вищої освіти можуть утворювати навчальні, навчально-наукові та навчально-науково-виробничі комплекси, наукові парки та входити до складу консорціуму» [6]. Дані норми одночасно закріплюють можливість створення академічних бізнес-інкубаторів. Але говорячи про створення академічних бізнес-інкубаторів доцільно доповнити ст. 27 Закону України «Про вищу освіту» частиною 3-1 такого змісту:

«Зклади вищої освіти можуть бути засновниками академічних бізнес-інкубаторів, які здійснюють свою діяльність шляхом створення умов для комерціалізації результатів науково-

виробничої, інноваційної діяльності закладів вищої освіти, подальше розміщення яких на ринку здатне забезпечити фінансовими надходженнями виконання статутних завдань такого закладу».

Отже, сучасне вітчизняне законодавство має потенціал для того, щоби максимально швидко адаптувати правове забезпечення функціонування такого елемента академічного підприємництва як академічні бізнес-інкубатори. Їх економічна сутність багато в чому розкривається через як раз таки механізм державно-правового забезпечення інноваційних процесів, оскільки маючи на меті комерціалізацію результатів інноваційної діяльності, такі бізнес-інкубатори орієнтуватимуться в своїй діяльності не лише на ринкову кон'юнктуру, а і на особливості правового регулювання. Останнє впливатиме на процеси розподілу прибутку, його оподаткування, а також на модель відносин між академічними бізнес-інкубаторами та власне закладами вищої освіти. Мова йде про механізм використання майна та ресурсів закладів вищої освіти, а також про спосіб розподілу результатів комерціалізації інноваційних продуктів.

В системі вищої освіти основна цінність академічних бізнес-інкубаторів вбачається в тому, що при їхній особистій участі у навчальних закладах суттєво знизяться транзакційні витрати в процесі трансферту технологій, а також підвищиться оборотоздатність і темпи комерціалізації результатів НДДКР, які не затребувані в силу різних особливостей ринкової кон'юнктури або відсутності попиту на відносно прогресивні технологічні продукти.

Висновки. Підводячи підсумки слід звернути увагу на наступні ключові аспекти функціонування академічних бізнес-інкубаторів, як форми академічного підприємництва в Україні в сучасних умовах.

По-перше, важливо відмітити відсутність структурованого системно вибудованого законодавства, яке б регулювало діяльність академічних бізнес-інкубаторів. Складність законодавчого регулювання цих форм інноваційного підприємництва полягає в тому, що вони знаходяться на перетині правового регулювання інноваційної діяльності, діяльності закладів вищої освіти, а також класичного господарсько-правового регулювання пов'язаного із господарськими відносинами та перерозподілом прибутку. Разом з тим, нами вбачається за доцільно розпочати процес імплементації в освітнє законодавство норм, які б стосувалися правовому забезпеченню функціонування академічних бізнес-інкубаторів як форми академічного підприємництва.

По-друге, економічний зміст діяльності академічних бізнес-інкубаторів розкривається одночасно як для процесу комерціалізації інновацій, так і для діяльності самих закладів вищої освіти. В першому випадку академічні бізнес-інкубатори представляють собою елемент інноваційної інфраструктури, створений на ресурсно-матеріальній базі та за сприяння закладу вищої освіти. Такий характер діяльності значно мінімізує транзакційні витрати останніх на процес виведення інновацій на комерційний рівень, покладаючи витрати фактично на сам інкубатор, оскільки він виступаючи відокремленим суб'єктом господарювання здатен самостійно залучати необхідні фінансові ресурси та створювати умови для зменшення витрат на шляху перетворення інновації в кінцевий продукт.

Якщо говорити про економічний зміст академічних бізнес-інкубаторів у розумінні вигоди закладів вищої освіти, то слід звернути увагу на те, що розподіл прибутку після продажу інновацій в ринковому середовищі може відбуватися у будь-який сприятливий для університетських закладів спосіб. Мається на увазі, що всі надходження отримані у вигляді валового прибутку можуть спрямовуватися бізнес-інкубаторами одразу на користь закладу вищої освіти з метою його докапіталізації або прямого фінансування освітнього процесу. При цьому академічні бізнес-інкубатори можуть створюватися під конкретний проект, або в якості мережевої структури, тобто такої яка здатна забезпечувати паралельну комерціалізацію одразу декількох незалежних інноваційних проектів.

Список літератури:

1. Академічний бізнес-інкубатор: організаційно-методичне забезпечення впровадження інновацій: практ. посіб. / за заг. і наук. ред. С. М. Серьогіна. – Дніпропетровськ: Принта. – 2013. – 120 с
2. Водянка Л. Д. Перспективи розвитку бізнес-інкубаторів в Україні / Л. Д. Водянка, К. В. Горошовська // Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Економічні науки. — 2015. — Вип. 10. — С. 30-35
3. Жук М.В., Бородіна О.М. Інфраструктурне забезпечення інноваційного процесу в Україні //Актуальні проблеми економіки. – 2008. — № 8. – С. 66-71
4. Маматова Т. В. Організаційно-правові засади функціонування академічних бізнес-інкубаторів як інструмент місцевого розвитку / Т. В. Маматова, О.М. Гладка [Електронний ресурс] – Режим доступу: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2013-02\(10\)/19.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2013-02(10)/19.pdf)

5. Немченко А. Б. Бізнес-інкубатори в сфері сучасної державної підтримки розвитку регіональної інноваційної інфраструктури / А. Б. Немченко, Т. Б. Немченко // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. — 2010. — Вип. 17. — С. 36-41

6. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

7. Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися навчальними закладами, іншими установами та закладами системи освіти, що належать до державної і комунальної форми власності: Постанова Кабінету Міністрів України від 27 серп. 2010 р. № 796 [Електронний ресурс] – Режим доступу: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/796-2010-n

8. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 № 40-IV [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/40-15>

9. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 22.03.2012 № 4618-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4618-17>

10. Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні: Закон України від 05.02.1993 № 2998-XII [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2998-12>

11. Про сприяння створенню і діяльності бізнес-центрів та бізнес-інкубаторів: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.07.2001 № 289-р [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/289-2001-p>

Reference:

1. Akademichny`j biznes-inkubator: organizacijno-metody`chne zabezpechennya vprovadzhennya innovacij (2013) [Academic business incubator: organizational and methodological support for the introduction of innovations] Dnipropetrovs`k: Pry`nta [in Ukrainian]

2. Vodyanka L. D. (2015). Perspekty`vy` rozvy`tku biznes-inkubatoriv v Ukrayini [Prospects for the development of business incubators in Ukraine] Visny`k Kam`yanecz`-Podil`s`kogo nacional`nogo universy`tetu imeni Ivana Ogiyenka. Ekonomichni nauky (Vols. 10), (pp. 30-35) [in Ukrainian].

3. Zhuk M.V., Borodina O.M. (2008). Infrastrukturne zabezpechennya innovacijnogo procesu v Ukrayini [Infrastructure provision of the innovation process in Ukraine]/ Aktual`ni problemy` ekonomiky`. (Vols. 8), (pp. 66-71) [in Ukrainian].

4. Mamatova T. V. Gladka O.M. Organizacijno-pravovi zasady` funkcionuvannya akademichny`x biznes-inkubatoriv yak instrument miscevogo rozvy`tku [The organizational and legal principles of the functioning of academic business incubators as a tool of local development] URL: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2013-02\(10\)/19.pdf](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2013-02(10)/19.pdf) [in Ukrainian]

5. Nemchenko A. B., Nemchenko T. B. (2010). Biznes-inkubatory` v sferi suchasnoyi derzhavnoyi pidtry`mky` rozvy`tku regional'noyi innovacijnoyi infrastruktury` [Business incubators in the field of modern state support for the development of regional innovation infrastructure]. Naukovi praci Kirovograds`kogo nacional`nogo texnichnogo universy`tetu. Ekonomichni nauky`. (Vols. 17), (pp. 36-41) [in Ukrainian]

6. Pro vy`shhu osvitu: Zakon Ukrainy [The Law of Ukraine «On the higher education» URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> : [in Ukrainian]

7. Pro zatverdzhennya pereliku platny`x poslug, yaki mozhut` nadavaty`sya navchal`ny`my` zakladamy`, inshy`my` ustanovamy` ta zakladamy` sy`stemy` osvity`, shho nalezhat` do derzhavnoyi i komunal'noyi formy` vlasnosti: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On approval of the list of paid services that may be provided by educational institutions, other institutions and educational establishments belonging to the state and communal forms of ownership»]. URL: zakon4.rada.gov.ua/laws/show/796-2010-n : [in Ukrainian]

8. Pro innovacijnu diyal`nist`: Zakon Ukrainy «Pro innovatsiinu diialnist`» [The Law of Ukraine «On the innovative activity»]. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/40-15> : [in Ukrainian]

9. Pro rozvy`tok ta derzhavnu pidtry`mku malogo i seredn`ogo pidpry`emny`chtva v Ukrayini: Zakon Ukrainy [The Law of Ukraine «On development and state support of small and medium enterprises in Ukraine»] URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4618-17> : [in Ukrainian]

10. Pro innovacijnu diyal`nist`: Zakon Ukrainy «Pro innovatsiinu diialnist`» [The Law of Ukraine «On the innovative activity»]. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/40-15> : [in Ukrainian].

11. Pro spry`yannya social`nomu stanovlennyyu ta rozvy`tku molodi v Ukrayini: Zakon Ukrainy [The Law of Ukraine «On promotion of social formation and development of youth in Ukraine»]. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2998-12> : [in Ukrainian]

12. Pro spry`yannya stvorennnyu i diyal`nosti biznes-centriv ta biznes-inkubatoriv: Rozporyadzhennya Kabinetu Ministriv Ukrayiny [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On promoting the establishment and operation of business centers and business incubators»]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/ru/289-2001-r> : [in Ukrainian]